

Najmenšie
poklady môžu skrývať
najväčšie tajomstvá...

TAJOMSTVÁ KVETOV

SALLY PAGEOVÁ

KNIŽNICA
SVETOVÝCH BESTSELLEROV

TAJOMSTVÁ KVETOV

SALLY PAGEOVÁ

TATRAN

Z anglického originálu Sally Page: The Secrets of Flowers,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve HarperCollinsPublishers,
Londýn 2024,

preložila Zuzana Gáliková.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2026,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5646. publikácia a 231. zväzok edície

LUK – Knižnica svetových bestsellerov.

Vydanie I.

Knižnú väzbu podľa pôvodného návrhu spracovala Ľubica Kochanová.

Zodpovedná redaktorka Renáta Koutenská

Jazykoví redaktori Matej Rumanovský, Zuzana Šulajová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

info@slovtatran.sk

All rights reserved.

Copyright © Sally Page 2024

Translation © Zuzana Gáliková 2026

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2026

ISBN 978-80-222-1923-5

*S láskou a vďakou venujem
Pippe a Petrovi Bellovcom,
ktorí ma vzali „na plavbu“
oceánskymi parníkmi Olympic a Queen Mary
a kráľovskou jachtou Britannia.
A tiež
všetkým kvetinárkam a kvetinárom na celom svete.*

*Kvety sú ako priatelia,
vďaka nim je váš svet farebný.*

Prológ

Oxford

Vôňa dažďa v nej vyvolá spomienku. Nepozvanú. Nechcenú.

Je v záhrade. December sa chýli ku koncu, od Willovej smrťi uplynulo sedem mesiacov. Kope do zamrzutej zeme. Robí to chaoticky a bezcieľne. Uvedomuje si len to, že chce dostať zo seba všetku bolesť.

Dážď padá a ona motykou škrabe po zemi. Zvykla si na vlny paralyzujúceho hnevu, ale toto je niečo iné. Zdá sa jej, že tentoraz ju zúrivosť celkom pohltí.

Zbadá prvé snežienky tlačiace sa spod starých listov zo zeme, načiahne sa k nim a vytrhne ich z vlhkej pôdy. Nedokáže uniesť pohľad na nevinné kvety plné nádeje.

Zem sa mení na blato a preniká k jej premrzutej pokožke. Zatacká sa a klesne na kolená. V dlani zvierá rozmliaždené drobné kvety.

O päť mesiacov je dážď za pootvoreným oknom iný – májová prehánka, ktorá sa najskôr tvári ako divoká búrka a vzápätí jej

niet. Ale v tej kovovej vôni sa vznáša čosi, čo jej pripomína minulosť. Emma pozerá na prázdnu obrazovku laptopu a rozmýšľa, prečo je to také ťažké. Malo by to byť úplne jednoduché. Stačí napísať: *dávam výpoveď, končím, odchádzam*. Sú to len slová. Nič strašné.

Kedysi dokázala nájsť tie správne slová. Vychutnávala si zvuk viet, ktoré vždy zapadli presne tam, kam mali; ako keď dieťa vkladá kocky do správneho otvoru. Táto schopnosť výstižného vyjadrovania jej pripomína sterilné prostredie laboratória, kde pracuje. Všetko tam musí sedieť na milimeter a nič nie je ponechané na náhodu.

Ale keď nie je v práci – vo svete ohraničenom radmi bielych obkladačiek –, jej slová strácajú tvar. Sú ako šatka, ktorú uchyťí vietor. Krúčia sa vo vzduchu a skôr, ako sa dostanú do ucha poslucháča, naberajú celkom iné významy, ktoré do nich vôbec nevložila. Inokedy sa zasa strácajú, miznú, ostávajú nepovšimnuté, pošliapané. Jachce zo strachu, že povie niečo nevhodné, a toto váhanie okráda vypovedané slová o ich podstatu, až jej nakoniec vychádza z úst len šepot. Prínajlepšom sa to končí trápnyim tichom a otázkou: „Prepáč, Emma, hovorila si niečo?“

Napokon, mohlo by to byť aj horšie. Radšej bude tou, čo sa bezmocne prizera, ako jej vety potichu bez povšimnutia kamsi odlietajú, než osobou, ktorá s istotou uchopí slová medzi palec a ukazovák a pohotovo ich zaborí do živého, nekompromisne ich zatlačí čo najhlbšie, aby sa dobre zakorenili. Nie preto, aby sa predierali za svetlom, ale aby ostali pochované v hĺbke srdca.

Emma premýšľa, prečo si spomenula na matku – na ženu, ktorá jej sadí slová do mäsa ako skúsený záhradník.

O desať minút pozerá na stručný text svojej výpovede. Vie, že teraz je tá správna chvíľa. Nedávno oslávila štyridsiatku a chce zmenu. Výskum degeneratívneho ochorenia, na ktorom pracujú, aj ich spolupráca s univerzitami po celom svete budú pokračo-

vať, ale jej kolegovia si budú musieť poradiť bez nej. Predpokladá, že im zrejme bude chýbať jej znalosť jazykov – hovorí plynu- le po španielsky, taliansky a francúzsky –, ale bude im chýbať ona? O tom pochybuje. Sú tam iní, ktorí ju dokážu nahradiť, až na tie jazyky. Doktorand v ich tíme sa celkom určite dychtivo vydá v jej šlapajach, má na to. Doslova. Emma je mimoriadne vysoká a má veľkú nohu. Už dávno rezignovala na úvahy, prečo sa taká hanblivá osoba narodila s výškou a vlasmi (prenikavo ry- šavými hustými kučerami), ktoré priťahujú pohľady v každom dave. Veda ani Boh jej starej mamy jej neposkytli uspokojivú od- povedť.

Premýšľa, komu povie o svojom rozhodnutí. Zovrie jej žalúdok a v srdci pocíti dôverne známu bolesť, keď si spomenie na tých, ktorým by to chcela povedať, ale nemôže – na manžela a na otca. A znova, aj po takom dlhom čase, prežíva doznievajúci pocit pre- kvapenia, že kedysi, *kedysi*, bola šťastne vydatá. Niekoho našla. A nie hocikoho.

Nad týmto nikdy neprestane žasnúť.

Zrazu začne čosi horúčkovo hľadať. Spod kôpky opratej bie- lizne na stole vyloví miestne noviny. Nalistuje stranu s drobnými inzerátmi a očami vyhľadá ten v čiernom rámmiku.

Číta a mračí sa. Spomienky na otca sa jej neodmysliteľne spá- jajú so záhradou. Je to dôvod, prečo práve toto upútalo jej pozor- nosť? Mohla by toto byť zmena, ktorú hľadá?

Hľadáme kvetinára alebo kvetinárku na čiastočný úväzok
v záhradnom centre.

Prax vítaná, nie je podmienkou. Môžeme vás zaučiť.

Vlastné auto je výhodou.

Nutný priateľský prístup a komunikatívnosť.

Emma si znova prečíta inzerát.

Hm, minimálne má vlastné auto.

1. ČASŤ

1. KAPITOLA

Emma

Krasulka tmavočervená

Emma sa v záhradnom centre cíti najlepšie skoro ráno, ešte pred tým, ako otvorí. Z kvetinových záhonov, ktoré pred chvíľou polial Less, stúpa prenikavá zemitá vôňa. Na chodníku trhane poskakuje žltá hadica a Emma podľa jej pohybov vie, kde sa Less nachádza. V práci je vždy ako prvý, no ona sa ho nikdy nesnaží podľa žltého hada vystopovať. Radšej sa prechádza sama a vdychuje vône začínajúceho dňa: bezvetrie s príslubom horúčavy ukrytej v opare alebo chladný vzduch v ševeliacich listoch veštiaci prudký lejak. A niekedy sú dni také jasné, že vyzerajú ako čerstvo vydrhnuté okná. V také dni sedáva na lavičke pri krasulkách, ktoré voňajú ako čokoláda, a sleduje trávnaté pahorky rozprestierajúce sa za pozemkom záhradného centra. Tiene oblakov sa naháňajú po nebi nad kopcami a ona nemyslí na nič. Na poludnie sa zvyčajne utiahne na túto lavičku a naobeduje sa, zatiaľ čo sa ostatný personál poberie do kaviarne.

Emma pracuje v záhradnom centre už niečo vyše dvoch mesiacov a stále celkom nerozumie, prečo ju jeho majitelia – man-

želia Betty a Less – zamestnali. Na pohovore sa nezmienila o práci na univerzite, čo by jej asi sotva pomohlo; namiesto toho hovorila o „čase na zmenu“, „pretrvávajúcom záujme o kvety“ a „ochote učiť sa nové veci“. Pamätá si, ako po každej z týchto fráz nasledovalo rozpačité ticho, keď strácala buď odvahu, alebo niť myšlienok. Nakoniec však prácu dostala: tri dni v týždni a každú druhú sobotu bude predávať kvety a viazať kytice v Kvetinovom domčeku – v malom kvetinárstve v záhradnom centre. V duchu si kladie otázku, či sa o túto prácu uchádzal aj niekto iný.

S nápadom rozšíriť svoj obchod a ponúknuť v centre aj kvetinárske služby – viazanie kytíc, ikebán alebo príležitostne aj pohrebných vencov – prišla Betty. Less ochotne postavil a natrel prístrešok vedľa fontánok, jazierok a vtáčích napájadiel. Prvé týždne vyzerali slubne, ale potom otvorili nový obchvat a odvtedy bránami záhradníctva vchádza čoraz menej áut. Minulý týždeň Emma zachytila, ako si Less šomre popod nos, že na jeseň spraví z Kvetinového domčeka kútik pre Santu.

Betty naučila Emmu, ako sa starať o kvety, aby vydržali čo najdlhšie, a ukázala jej, ako viazať kytice a aranžovať ikebany. Emme by sa páčilo, keby mohla používať aj bylinky a trávy zo záhradníctva, no Betty nemá v láske novoty a kytice majú byť podľa nej veľké a okázalé. Hlavne veľa chryzantém a klinčekov, ktoré dlho vydržia. Emma je za svoju prácu taká vďačná, že sa neodvažuje navrhnúť nejaké zmeny, a tak vyrába obrovské mašle z lesklej stuhy presne podľa Bettiných predstáv.

Jediná vec, kde si Emma robí veci po svojom, sú pohrebné vence. S potešením zistila, že ju miestny riaditeľ pohrebníctva začal odporúčať svojim zákazníkom. Neušlo to ani pozornosti majiteľov záhradného centra, a hoci občas dvíhajú obočie nad niektorými z jej výrobkov, nechávajú to na ňu. Emma niekedy premýšľa, či vedia o Willovi – jej priezvisko je celkom zriedkavé a navyše sa o jeho smrti písalo v miestnych novinách. Keď vidí,

ako si Betty s Lessom vymieňajú súcitné pohľady za jej chrbtom, je si takmer istá, že to vedia.

Dnes vyrába veľký pohrebný veniec výlučne zo zeleniny.

Betty prechádza okolo nej a sponad okuliarového rámu hodí pohľad na jej výtvor. „Nehodilo by sa tam niekoľko vetvičiek chryzantém alebo gypsomilky? Tej úbohej žene by sa iste páčili aj nejaké kvietky.“

Emma si spomenie na sivovlasú pani, ktorá prišla do Kvetinového domčeka po kolotoči telefonátov s pohrebníctvom, kňazom, tlačiarňou a cateringovou firmou. Vedela, že unavená žena pristane na hocičo, ale predsa len chcela vybrať kvety, ktoré by sa jej manželovi páčili a zároveň by v nej vyvolali pekné spomienky na ich spoločný život.

„Pýtala som sa jej, ale povedala mi, že veľmi neobluboval kvety, no zbožňoval svoju zeleninovú záhradku.“ Emma vpletá do venca hrachové strúčiky hneď vedľa zväzku baby mrkvy. Zdvihne oči a vidí, že Betty veľmi nepresvedčila. „Prekáža vám to?“ spýta sa s úzkosťou v hlase.

„Nie, moja milá. Proti gustu žiaden dišputát.“

To je jedna z Lessových obľúbených hlášok. Betty nimi často zvykne okoreniť konverzáciu. A Emma sa pristihla, že ich tiež začína používať. Less je mohutný, tichý muž, ktorému chvíľu trvá, kým zo seba niečo vysúka. Emma si predstavuje, ako v mysli loví to pravé príslovie alebo porekadlo, ktoré by presne vyjadrovalo, čo chce povedať. Niekedy sa Emma snaží držať s ním krok. Zakaždým prehrá.

Less: „Zdá sa, že dnes by nám mohlo spráchnuť.“

Emma (hľadiac na oblohu): „Áno, vyzerá to na ticho pred búrku.“

Less: „Záhrade by to bolo na prospech.“

Emma: „Zrejme bude liať ako z krhly.“

Less: „Ale po každej búrke vyjde slnko.“

Emma: „Ehm...“

Less (s jemným úsmevom a s vedomím tichého víťazstva): „No, pôjdem pozrieť krasulky, samy sa nepresadia.“

Bettina zhovorčivosť buď ide na plné obrátky, alebo je na nule. Ak má náladu na rozprávanie, čo je dosť často, jej trkotanie je ako zurčiaci potôčik; neprekáža jej ani to, že nablízku nie je nikto, kto by ju počúval. Na Emmu to pôsobí upokojujúco, akoby niekde na pozadí hralo rádio.

Niekedy premýšľa, ako vyzerá ich rodinný život. Zavalitý bradatý Less tiesniaci sa v ich malom bungalove v zadnej časti záhradného centra; drobná Betty, stále v pohybe, uhýbajúca sa jeho statnej postave. Emme sa vybaví video z YouTube, v ktorom si obrovský pes nažíval v zjavnej harmónii so strakatou mačkou. Spali v jednom pelechu a bernardín nechal mačku, aby mu vyliezla až na hlavu – doslova. Na prvý pohľad pôsobil celkom spokojne, ale Emma si všimla, že pes z nej ani na okamih nespustil oči. Ale zjavne im to funguje, pomyslí si, keď si spomenie, ako Betty nedávno poznamenala, že onedlho oslávia štyridsiate výročie. V tej chvíli ju striaslo – uvedomila si, že tento mesiac by mali s Willom desiate.

Betty aj naďalej pozorne skúma zeleninový veniec, medzi očami sa jej objaví malá vráska. Prejde si rukou po malom okrúhлом bruchu, narovná si sveter so vzorom čmeliakov a založí si ruky. Emma si všimla, že obľubuje svetre s prírodnými vzormi, najmä s lesnými tvormi. Rada ich zladuje s ročným obdobím, a aj keď je dnes sivý chladný deň, je júl – čas čmeliakov a motýľov.

Keď to vyzerá, že Betty už-už čosi povie, dvere Kvetinového domčeka sa otvoria dokorán a dnu sa vteperí mohutný muž v reflexnej veste s troma obrovskými škatuľami na pleci.

„Ach, Tamas, poď ďalej,“ ozve sa Betty a vedie muža popri rade prázdnych vedier k prázdnemu kútu. Obráti sa k Emme. „S Tamasom ste sa ešte nezoznámili, však, Emma?“

Muž, asi štyridsaťročný, naučeným pohybom zloží škatule.

„Tamas nám vozí kvety,“ pokračuje Betty, „nosi nám objed-

návky z miestneho trhu aj od nášho veľkoobchodníka z Holandska. Zmenila som mu donáškové dni, aby vás tu našiel, keď príde s novými kvetmi. Pomôžete mu ich vybaľiť.“

Mužova veľká postava sa obráti k Emme s vystretou rukou. „Á, Emma, veľa som o tebe počul,“ povie s výrazným prízvukom. S vykaním si zjavne nerobí žiadne starosti. Lingvisticky podkutá Emma si pomyslí, že je zrejme Holanďan.

Schmatne ju za ruku a zúrivo ňou trasia. Pozerá na Emmu zhora, čo je pri jej výške príjemná zmena, ale v duchu si praje, aby ju už konečne pustil.

„Ha! Betty povedala, že si vysoké dievča. A len sa na ňu pozrite.“

„Áno, a len sa pozrime na teba,“ vyhrkne Emma, prekvapená svojou rýchlou reakciou.

Tamas sa uškrnie. „Tvoje nohy, pozrite sa na to – veď ty nemáš členky!“

Emma netuší, čo si má myslieť. Vie, že má otrasné členky – matka jej neúnavne pripomínala, že nohy nezdedila po nej –, ale od cudzieho človeka to vyznieva veľmi netaktne.

„A ty zasa nemáš vlasy.“ To je jediné, na čo sa zmôže.

Tamas jej konečne púšťa ruku. Obrovskými dlaňami si prejde po plešine. „To je pravda. Mám hlavu ako poleno.“ Obráti sa na Betty: „Povedal som to správne, Betty? Ako poleno?“

„Ako koleno,“ opraví ho Betty sucho a pohľadom prechádza z jedného na druhého.

„A ani krk nemáš,“ dodá Emma, akoby to nestačilo. Zdá sa jej, že začínajú byť na jednej vlne.

Tamas vybuchne od smiechu a udrie sa po širokom bruchu. „Aj to je pravda.“

Emma zachytí výraz na Bettinej tvári, vidí, ako zmätene zažmurká, a uvedomí si, že zašla príďaleko. Pokašľala to. Znova. Nechce, aby si o nej Betty myslela niečo zlé, ale netuší, čo má povedať.

Situáciu zachráni Tamas. Začne vysvetľovať Betty, aké kvety sa mu ráno nepodarilo zohnať na trhu a ktoré druhy vzal namiesto nich.

S úľavou a jemne chvejúcimi sa rukami sa Emma vráti k práci a pohrebný veniec doplní o stravec cherry paradajok.

Keď Tamas odíde, Emma sa vrhne na vybaľovanie čerstvo doručených kvetov. Skláňa hlavu a snaží sa vyhnúť očnému kontaktu s Betty. Cíti, že ju mlčky pozoruje.

To, čo povie, ju prekvapí.

„S Lessom sme premýšľali, či by ste večer neprišli do našej kaviarne. Žiadna veľká akcia. Bude tam stretnutie Spolku milovníkov histórie, Less im robí pokladníka. Dnes má mať krátku prezentáciu a – medzi nami – zdá sa mi trochu nervózny. Nezaškodila by mu malá podpora. Témou večera sú tajomstvá Titanicu. Nikdy neviete, zlatko, možno vás to zaujme.“

Viac ako pozvanie prekvapí Emmu jej vlastná odpoveď: „Áno, prídem rada.“

Pôvodne chcela povedať: „Mrzí ma to, Betty, ale dnes už niečo mám.“

2. KAPITOLA

Violet

Poľné kvety

Ak by mala rozpovedať svoj životný príbeh, začala by medzi kvetmi. K nim siaha jej pamäť – kráča vyblednutými pastvinami argentínskych pámp a zbiera poľné kvety.

Domnieva sa, že toto nie je príbeh, ktorý by ľudí zaujímal. Väčšina by sa dožadovala podrobností o tej jednej noci. Ich fantázia pracuje na plné obrátky, predstavujú si zvuk ľadu trieštiaceho sa o kov. Zistila, že ľudia sa dokonca chcú plaviť na to miesto hrôzy, ponárajú sa pod hladinu, cítia, ako im ľadová voda špliecha do tváre, a potom sa vrátia a idú si po svojom, nedotknutí.

Tí, čo to zažili, vedia, že všetko bolo inak. Vedia, že tá hrôza sa po vás načiahne a stiahne vás dolu. Jej matka hovorievala tým, čo sa snažili doplaviť bližšie a bližšie, aby sa držali ďalej od hľbokej vody.

Veľmi skoro sa naučila počúvať matkine rady, a tak, ak nemusí, nikdy sa nepozerať do chladných čiernych hĺbok. Radšej si spomína na prežitú životy a preplávané oceány.

Príbeh, ktorý by chcela rozprávať, je o nepatrnej niti, ktorá tvorila jej život, a hoci bola tenká – ak by ste si ju obzreli na svetle,

len sotva by ste uhádli jej farbu – votkaná do látky s inými nitami vytvárala tkaninu tiahnucu sa vekmi.

Niekde v tejto tkanine by sa nachádzal aj jej príbeh o Titanicu. Rada si ju predstavuje ako obrus prestretý na stole alebo ako veľký kus látky ťahajúci sa celou miestnosťou. Nebol by to len zdrap zachytený na jednej noci.

Vie, že vzor by bol komplikovaný, s votkanými kvetmi. Bol by tam zemolez – jej matka by na tom trvala – aj ruže, nezábudky a, samozrejme, fialky. Páčilo by sa jej ustúpiť pár krokov dozadu a s obdivom hľadieť na to, ako sa na slnku vynímajú farby a textúra látky. A ona by mohla povedať:

„Bola som jej súčasťou.“

3. KAPITOLA

Emma

Náprstníky

Prečo vlastne povedala, že príde? Emma sa o Titanic nikdy zvlášť nezaujímalala. Keď mala osem alebo deväť, robila o ňom školský projekt a, ako inak, videla film. Ale príbeh o Titanicu patril skôr k Willovým predmetom záujmu: dokumenty, história, *National Geographic*. Spomína si, ako jej raz ukazoval 3D model vraku Titanicu, a pri tejto spomienke zrazu musí uznať, že to bolo naozaj fascinujúce.

Je toto ten dôvod? Pomyslela si v zlomku sekundy, že Will by tam šiel rád, že v inom svete, v inom živote, by to bolo niečo, čo by urobili spoločne?

Tak či onak, prišla. Nalíčila sa a obliekla si elegantné tmavomodré sako a džínsy (čo si má človek obliecť na besedu Spolku milovníkov histórie?). Z parkoviska zamierila rovno do záhradného centra a teraz stojí pri vchode, odkiaľ vidí rovno na široké okno kaviarne, kde sa už schádzajú prví návštevníci. Inštinktívne urobí krok vľavo, aby sa ukryla za stĺp obvešaný závesnými kvetináčmi.

Less je už tam, na dnešnú príležitosť sa vyobliekal, nemá na sebe flísovu mikinu ako zvyčajne (na to, že je júl, je chladný večer), Betty si vzala džínsovú košeľu. Emma prižmúri oči, zdá sa, že je na nej vyšíť niečo s krídlami. Lietajúca ryba? Asi nie. Možno exotický vták?

Uvažovanie nad Bettiným oblečením s prírodnými motívmi na ňu pôsobí upokojujúco, ale nie natoľko, aby sa odvážila vyjsť zo svojho úkrytu.

Zdá sa, že väčšina hostí už dorazila. Pre svoje váhanie bude meškať. Vidí, ako Betty trkoce s ľuďmi a odprevádza ich k radom stoličiek. Väčšina z nich je v strednom veku alebo postaršia. Dámy majú letné šaty so sakami alebo svetrikmi. Muži zase elegantné nohavice a jeden alebo dvaja dokonca šortky. Všetci vyzerajú, akoby boli členmi pamiatkového úradu.

Emma sa prinúti vykročiť spod kvetináčov obsypaných netýkavkami a petúniami. Prejde cez hlavný vchod a zamieri ku kaviarni. Vonku už nikto nepostáva, vyzerá to, že sa všetci usadili. Cez sklenený panel dverí si podrobne obzrie rady hláv. Nikto sa na ňu nepozera. Všetci hľadia na Lessa, ktorý stojí pred veľkou bielou obrazovkou a nervózne si šúcha dlane. Emma má ruku na kľučke, keď sa jej hlavou mihne ďalšia myšlienka.

O chvíľu sa na mňa budú všetci pozerat.

V zrýchlenom zábere si predstavuje, ako otvára dvere a pohľady všetkých prítomných sa budú upierať len na ňu. Vie, že ju neochráni ani jej nevýrazné tmavomodré oblečenie. Tá jej výška! A vlasy! A potom neskôr príde na rad zdvorilostná konverzácia, ľudia sa zhrčia do malých nepreniknuteľných skupiniek. Sťažka preglgne a zrýchli sa jej dych. Akoby jej čosi uviazlo medzi hrdlom a rebrami. Cíti, ako jej vlhne ruka zvierajúca kľučku, a zatočí sa jej hlava. Zaleje ju horúčava a nemôže sa pohnúť. Najradšej by sa prepadla pod zem, no stojí ako prikovaná a nedokáže odtrhnúť pohľad od radov hláv.

Na obrazovke za Lessom sa objaví čiernobiela fotografia Tita-

nicu. Upúta Emminu pozornosť a napätie v jej tele trochu povolí. Ešte nie je neskoro. Nikto ju nevidel.

Prikrčená, s búšiacim srdcom a s hlavou medzi plecami sa zvrtné na päte a chvatne kráča k parkovisku. Trasie sa a topí v pocite zahanbenia – ako mohla Betty a Lessa takto sklamať? Ale je tu sama, nikto nič nevidel, nikto sa to nedozvie. Táto temná mŕtva vec v nej ostane ponorená a ukrytá.

Rozbehne sa k autu. Keď naštartuje, vybaví sa jej obraz Titaniu. Pomaly sa nakláňa, láme a klesá ku dnu.

Na operadle kuchynskej stoličky visí sako a na stole stojí dopoly vypitá fľaša vína. Je takmer tma, ale Emma cíti, že sa otepluje. Cez otvorené okno prúdi dnu júlová noc ako dotyk vlažnej vody na pokožke. Nevoľnosť a panika sú preč, ostáva len hanba.

Podíde k oknu a zbadá, ako po trávniku prebehne jazvec, zanechajúc za sebou tmavú koľaj v tráve. Očami sleduje jeho kolísajúce sa telo, záblesk bielej a striebornej, až kým nezmizne v záhone, kde kedysi rástli náprstníky.

Náprstníky zo záhrady zmizli. Často ich hľadá a premýšľa, či to náhodou nie sú trvalky. Vždy si hovorila, že jedného dňa sa vráti k záhradníčeniu. Predstavovala si, ako pracuje v záhrade s Willom. A teraz pozerá do atramentovočiernych hĺbok záhonov, kde kedysi kvitli náprstníky.

Do chalupy sa nasťahovali niečo vyššie roka pred Willovou smrťou. Dovtedy bývali v malom domčeku v centre Oxfordu. Vtipkovali, že je načase mať dom pre dospelých. Dostatočne ďaleko od mesta, na vidieku, no zároveň blízko univerzity a železničnej stanice, aby Will mohol dochádzať do svojej právnickej firmy v Londýne. Ani jeden z nich si nepripúšťal bolestnú iróniu, že si mohli dovoliť veľký rodinný dom, až keď sa zmierili s tým, že nikdy nebudú mať rodinu.

Jedna z vecí, ktorá sa im na tomto mieste zapáčila na prvý pohľad, bola záhrada. Obkolesovala dom zo všetkých strán a za

chalupou sa ťahala až k neveľkému zanedbanému poľu. Emma sa teraz každé ráno vyberie so šálkou kávy na kraj poľa a kochá sa výhľadom na rozľahlý oxfordshirský vidiek. Najpôsobivejšie vyzerá počas inverzie, keď sa hmla usadí v nížine a nad ňou sa ukáže svet – nie ako jeden celistvý útvar, ale vrstva po vrstve: polia a lesy ako divadelné kulisy.

Niektoré rána, keď svieta zlatisté svetlo a hmla stúpne a zahalí krajinu v údoliach, zdá sa jej, akoby hľadela na záplavu ostrovčekov a tmavé stromy na horizonte boli lode. Keď má po prebdených nociach zahmlenú myseľ a zo spleti pocitov sa vynoria myšlienky na Willa, predstavuje si, ako nasadne na jednu z tých lodí a plaví sa preč.

Pred chalupou záhrada klesá mierne nadol k malému sadu ohraničenému z jednej strany múrom a z druhej plytkým potokom. Trávnik okolo domu je nerovnomerne pokosený a vyzerá ako zle ostrihané vlasy. Niekde je prerastený a inde sa ťahajú vyholené chodníčky, ktoré Emma pobehala kosačkou. Za dlhými trsmi trávy sa vynárajú záhony, chaotické a zanedbané. Pri bráne od cesty je záhradný domček, ktorý si privlastnil Will, a prastarý skleník, kde si Emma kedysi plánovala nasadiť svoje obľúbené kvety: ružovkasté topoľovky, okrasné maky a pestrofarebné lupiny.

Niektoré z kvetov, ktoré zasadili pôvodní majitelia, sa ešte stále držia v zarastených záhonoch. Za posledný mesiac júnové popínavé ruže s pastelovými odtieňmi ustúpili šarlátovým dračíkom a páperovitým prýštom, ktoré sa počas vrcholiaceho leta predvádzajú v plnej kráse. Levanduľové kríčky zunia bzukotom včiel a tunbergie sa vyhrievajú na slnku. Kvety kvitnú a odkvitajú a Emma často premýšľa nad tým, aký prchavý je život; chvíľu je tu a zrazu je preč.

Diví sa, ako je možné, že pozná názvy všetkých týchto kvetov. Niekedy sa jej pri práci v Kvetinovom domčeku stane, že nepozná názov nejakého kvetu, no po chvíli sa jej zvyčajne vy-

baví. Musela to pochytiť od svojho otca, ktorý trávil v záhrade celé hodiny. Možno sa naučila tento jazyk podobne, ako sa na ňu nalepila španielčina, v ktorej sa jej otec zhováral so svojimi rodičmi. Niekedy sa jej vynorí názov kvetu nielen v rodnom jazyku, ale dokonca aj v španielčine. Náprstník – *dedalera*. Lavandula – *lavanda*.

Emma sa odvráti od okna, sadne si k stolu a načiahne sa po zápisníku. Z času na čas, keď si nevie usporiadať chaotické myšlienky, píše. Prúd slov z nej vytryskne a uvoľní sa ochromujúci tlak jej bolesti.

List píše po španielsky.

Drahý papa,

pred chvíľou som videla jazveca, ako mizne v záhone, kde kedysi rástli náprstníky. Chcem sa Ťa spýtať, či sú to trvalky. Toľko vecí sa Ťa chcem spýtať. Možno keď napíšem tento list, zakopem ho v záhrade a budem dúfať, že sa k Tebe nejako dostane.

Neviem, s kým by som sa ešte mohla porozprávať. Starká Maria bola dobrá poslucháčka. Často na ňu myslím. Myslím aj na Teba a na čas, ktorý sme spoločne trávili v záhrade. Viem, že sme toho veľa nenahovorili, a ako teraz zisťujem, nedávala som veľmi pozor, keď si ma učil, čo treba v záhrade robiť. Ale pamätám si názvy kvetov.

Tak rada by som Ťa videla, papa. Chcela by som sedieť na pni vedľa Tvojho záhradného domčeka a povedať Ti, aké ťažké je pre mňa v tieto dni robiť aj tie najjednoduchšie veci. Dnes večer som sa pokúsila ísť na besedu, ale jednoducho som to nedokázala.

Odišla som z práce – vieš o tom? Začínam sa diviť, prečo som to vlastne urobila. Myslím si, že som bola dobrá vedkyňa, papa. V našom výskume išlo predovšetkým o to, aby sme hľadali nové súvislosti a spojenia. Vlastne som sa znova ocitla

na tom istom mieste – myslela som si, že vďaka tejto práci nájdem nové spojenia. Ale už si tým nie som istá.

Myslela som si, že to bude ľahšie. Čas by mal liečiť. Nehovoria to všetci?

Nie, nemôžem hovoriť o Willovi, papa. Nechci to odo mňa.

Čo naozaj chcem?

To je otázka.

Chcem s Tebou sedieť v záhrade a piť kávu. Chcem stáť po čenky zaborená do fialových a bielych krókusov, zatiaľ čo Ty by si plánoval, čo tento rok dosadiš na okraje záhrady.

Viem, že namiesto toho by som mala pracovať na mojej záhrade. Pozorujem ju, ale nič nerobím. Akoby som nevedela, odkiaľ začať.

Ísť za kvetmi?

Čo to vlastne znamená?

Emma pozerá na husto popísané riadky. Čo to vlastne robí? Vedie imaginárny rozhovor s mužom, ktorý zomrel pred desaťročím.

Vytrhne list, pokrčí ho a hodí na stoličku vedľa seba. Cesta k smetnému košu, ako väčšina vecí v jej terajšom živote, je prívetkou námahou.